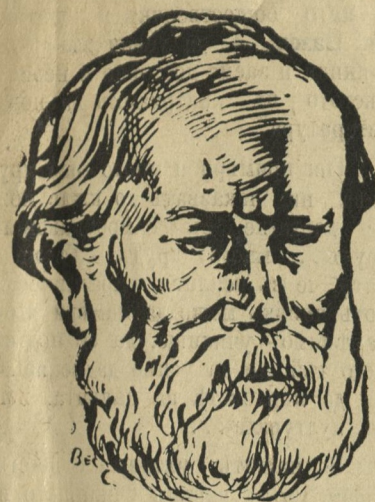

ВЪЗРОЖДЕНЦИТЪ ЗА БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА

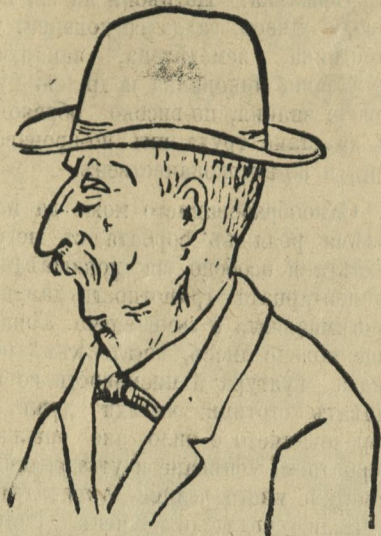
К. Г. ФОТИНОВЪ

Родоначалник на българския периодичен печат.

А пъкои пъкъ, не зная какво и какъ да река, дотолкова изпаднахъ въ надмънностъ и пренебрежение, че вмѣсто да говорятъ майчиния си езикъ, съ който справедливо да се гордѣятъ като отличителенъ тѣхънъ знанъ, тѣ — о, нещастие за езика! — стигнаха до тамъ да се гнусятъ отъ него и да смѣтатъ за голѣмо унижение и срамъ, ако го произнесатъ съ устата си и заговорятъ на него. О, богосъздаденъ, както и другитѣ езичи езикъ! Поради пренебрегване и отъ немара ти си достигналъ такова състояние, че и онѣзи, на които толкова въкове си служилъ, вмѣсто да те предпочитатъ и украсяватъ съ златни и скъпоценни одежди, тѣ съвсемъ сж разкъсали и одърпали дрехитѣ ти и до това състояние те докараха, щото не само чужденцитѣ, но и единоземцитѣ се погнусяватъ отъ тебе, тѣ, на които за първи пъкъ ти си далъ възможностъ да чувствуватъ и познаватъ всичко на този свѣтъ.

Д-РЪ ИВ. БОГОРОВЪ

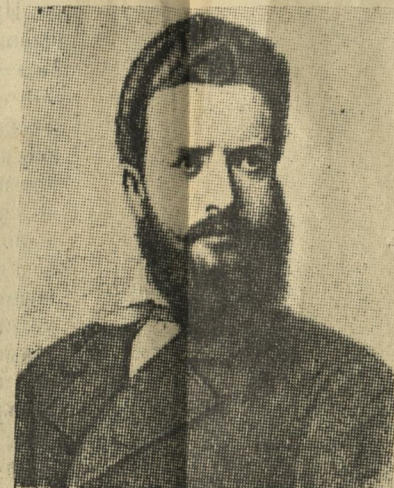

Нѣколко думи за бащиния нашъ езикъ.

Не се е изминало много време отъ какъ ние, ученитѣ, бѣхме гърци и се срамувахме да се наречемъ българи. Ние се учехме на гръцки езикъ и не поглеждахме никакъ българския. Ние пишехме и се подписвахме на гръцки, защото тѣй ни бѣше по-лесно. А българския знаехме малко да говоримъ — колкото бѣхме научили отъ бащитѣ си.

Още и до днесъ между насъ има такива учени, на които дотрѣбва ли нѣщо да напишатъ на български, тѣ го слагатъ първенъ на гръцки, а сетне го превеждатъ на български, защото не могатъ да изрекатъ мислитѣ си на бащинъ езикъ. То ще рече, че да пише човѣкъ на единъ езикъ, трѣбва да го е училъ доста време и да го познава много добре, манаръ и да му е бащинъ.

Презъ туй наше време се появиха пъкои български книжки. Започнаха да ни подсѣщатъ да се учимъ на български, докато най-сетне се яви отецъ Неофитъ да отвори въ Габрово българско училище, въ което се стекоха мнозина момци, побудени отъ любовъ да изучатъ бащиния си езикъ. То, обаче, Неофитовото школо, съборка въ това, че вмѣсто да предава на ученицитѣ си народния нашъ езикъ, да го проучи, да го разработи, то разгласяваше, че е долънъ и простъ и че трѣбвало да се замѣни съ славянекия, сиречь, да се изхвърлятъ познатитѣ на народа думи и да се замѣнятъ съ други непознати, ужъ славянски.

ПРАЗНИКЪТЪ НА КИРИЛА И МЕТОДИЯ

Букурещъ, 8 май.

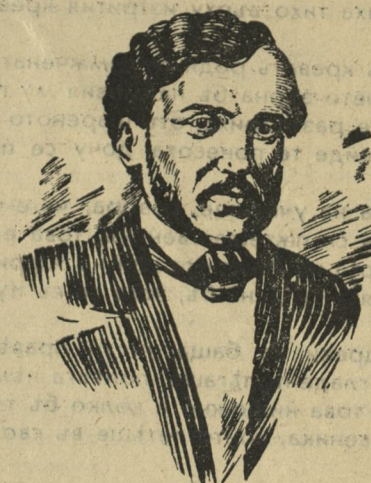
Въ историята на почти всички народи се срѣщатъ такива личности, на които дейността е имала общочовѣшки характеръ и затова по своето всемирно значение заслужаватъ почитъ и уважение отъ всѣки единъ човѣкъ, който не е толкова безсѣвъстенъ, за да каже: „Азъ изпълнихъ длъжността си къмъ отечеството, което ме е родило, и не дължа вече нищо на човѣчеството, което ми е дало срѣдства да живѣя“. И въ историята на нашия потъпканъ и поробенъ днесъ народъ се срѣщатъ страници, въ които българскиятъ гений е записалъ такива важни и знаменити събития, които ни даватъ право да се гордѣемъ, че и ние сме внесли нѣщо въ историята на общочовѣшкия напредѣкъ и които, разбира се, трѣбва да възбуждатъ почитъ и уважение не само въ душата на нашето младо поколение, но на всѣки честенъ, искренъ и признателенъ славянинъ. Едно отъ тия събития, безъ съмнение, е кръщението на българския народъ, т. е. приемането на онова хуманно, учение, което отъ една страна, ако и да пренесе съ себе си изъ Византия и заразата на нашето политическо падение, но, отъ друга страна, тури началото на оная знаменита въ старо време славянска култура, за която възпоменанията днесъ сближаватъ и въодушевляватъ съ взаимни симпатии почти всичкитѣ славянски племена.

Днесъ почти цѣлиятъ славянски свѣтъ празнува деня на 11. май, и днесъ всѣки славянинъ въздава честь и хвала на двамата наши солунски братя Кирилъ и Методий. Тѣ сж гениитѣ, които записаха това знаменито събитие въ нашата бурна история и тия сж представителитѣ предъ бога на славянския братски, равноправенъ и свободенъ съюзъ.

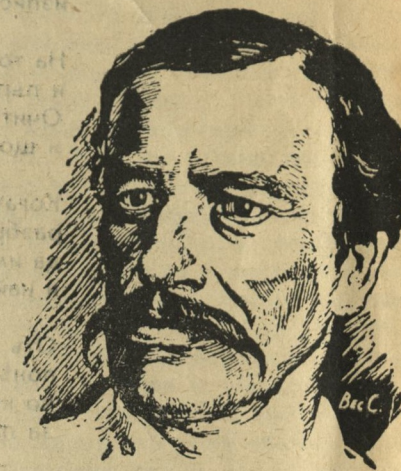
Като българи и проповѣдници на свободата, на братството и на сближенето между славянитѣ, наша длъжностъ е да видимъ какво значение има и трѣбва да има за насъ денътъ, въ който ние празнуваме паметъта на нашитѣ равноапостолни братя...

Хр. Ботевъ

ДИМИТЪРЪ МИЛАДИНОВЪ

Г. С. РАКОВСКИ

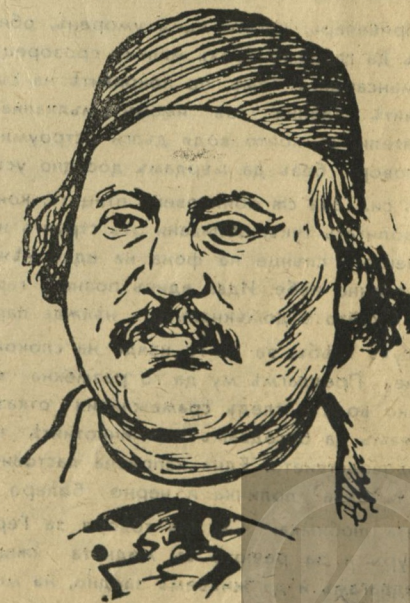
Народнитѣ пѣсни сж показателъ на известна степенъ отъ уметвеното развитие на народа и огледало на неговия животъ. Народътъ въ пѣсни излива чувствата си, въ тѣхъ се овѣковѣчава животътъ му и старитѣ му подвизи, въ тѣхъ намира духовна храна и развлѣчение. За това въ жалба и въ радост, на сватба и хоро, на жѣтва и гроздоберъ, на везба и предене, на полето и въ гората — навѣкъжде се разливатъ пѣснитѣ като богатъ изворъ. Затуй може да се каже, че народътъ е вѣченъ и велинъ пѣвецъ.

У народитѣ, съ които нашиятъ народъ е живѣлъ въ съседство или пъкъ е размѣсенъ, се срѣщатъ еднакви пѣсни, напиримѣръ — у ромънитѣ и у гръцитѣ. Но най-многобройни сходни пѣсни нашиятъ народъ има съ сърбо-хърватитѣ, особено тия пѣсни, които произхождатъ отъ времето на Крали Марко и сѣвременнитѣ му герои.

Днешниятъ дипломатически свѣтъ на мнѣние, че отъ всички появили граждански въпроси въ Европа, Източниятъ въпросъ е най-заплетенъ и най-труденъ за разрешение.

Искатъ да потвърдятъ своето мнѣние, когато разрешаватъ този въпросъ безъ да хвърлятъ погледъ по-далеко отъ завоевателнитѣ цели на велики държави, които днесъ държатъ кормилото на абсолютната властъ въ Европа. Не се отдава нужното внимание и въ това, че този въпросъ принадлежи и на други народи, между които е възникналъ, и които, ако и да не сж имали до сега гласъ между ръководния политически свѣтъ, никога не сж се отказали отъ това си народно право.

ДОБРИ ЧИНТУЛОВЪ

Къде си върна ти любовъ народна!
Къде си, върна ти любовъ народна?
Къде блестяшъ ти, некро любородна?
Я силенъ пламъкъ ти пламни,
Та буенъ огънь разпали,
На младитѣ въ сърцата,
Да тръгнатъ по гората!

